

تاریخ: 04/24/2017

احمد فواد ار سلا

ماستری در مطالعات تحلیل استخباراتی
 ماستری در مطالعات امنیت ملی/منطقه ای
 تمرکز در آسیای جنوبی/مرکزی/خلیج عرب/فارس

تحقیقات در مورد علامه سید جمال الدین افغانی و قبر وی در ترکیه و ملیونر امریکائی

با نشر سلسله مقالات محترم داکتر صاحب هاشمیان در پورتال وزین افغان جرمن آنلاین:

- 1- رول وموقف تشریحی سید رومی در کابل که بحیث ایجنت روسی در دربار کابل شناخته شد
- 2 پیرامون موجودیت و فعالیت سیدجمال الدین در عهدسلطنت امیرمحمد اعظم خان و اخراج او بفرمانامیر شیرعلبخان در نوامبر 8181 بخش دوم
- 3 تحقیقی پیرامون اقامت و فعالیت سیدجمال الدین در افغانستان (بخش سوم)
- 4 چند سند دیگر و دوام بحث اقامت سید جمال در افغانستان بخش چهارم بخاطر اضافه شدن یک سند مهم دیگر، مجدد ا نشر شد
- 5 شجره و سلسله نسب و ارتباط ایرانی سیدجمال (بخش پنجم)
- 6 دوام تحقیق پیرامون شناخت همه جانبه سیدجمال الدین افغانی (بخش ششم و آخر)

مثل همیشه بحث های جالب و آموزنده در پورتال وزین افغان جرمن آنلاین در این مورد آغاز گردید، و مثل همیشه هر شخص وارد و نا وارد با قصد نیک و با قصد بد و یا صرفاً قلمبردازی داخل موضوع گردیدند. این یک کمال این پورتال ملی است و قابل قدر میباشد. دانشمند خیر خواه و عالم مطالعه عینی داکتر صاحب سید عبدالله کاظم با عزم نیک سهمگیری در این بحث سهمگیری کرد و بدیختانه سهمگیری نیک وی با استناد بر کتاب مورخ عالم علامه فیض محمد هزاره تعبیر دیگری شد و به عوض اصل موضوع استاد کاظم و علامه فیض محمد هزاره مورد شک و تردید و تعرض قرار گرفتند.

من مقالات جالب و آموزنده استاد هاشمیان را همیشه با جدیت و علاقه تعقیب کردم، به ایشان احترام منحیث معلم دارم و زیر دست شان یک وقتی در تایپ و تشریح نوشتن لغات برای پروژه قاموس کبیر افغانستان این پورتال وزین کار کرده ام و از آنها همیشه آموخته ام. بر همین اساس و و پرنسیپ و شوق و علاقه شخصی همیشگی خود در مورد سید جمال الدین افغانی هم جستجو های کردم. و یک مقاله تحلیلی خوبی از محترم فضل الرحمن فضل را در ویب سایت فردا دیدم که به نظر من برای انکشاف و بهتر ساختن این بحث به راه انداخته شده توسط استاد هاشمیان یک مقاله عالی بود و لینک آن را به محترم انجنیر صاحب قیس کبیر فرستادم و نوشتم که این مقاله هم اگر نشر شود در تنوع و بحث بیشتر مفید خواهد بود، محترم انجنیر صاحب قیس کبیر به من جواب دادند که اصل مقاله در آرشیف افغان جرمن از سال ها قبل موجود بود و محترم فضل الرحمن فضل یک افغان شریف در مصر میباشد.

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاډونه: دلېکنډي د لېکنډي بڼې پاډوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

مقاله دو باره نشر شد و اگر استاد هاشمیان و یا محترم فضل در این مورد سوء تفاهمی پیدا کرده اند من مسئول آن هستم، باید مطلع باشند که من قصد بدی نداشته ام، به هر دو احترام دارم، استاد هاشمیان را دقیق می‌شناسم و با ایشان کار کرده ام محترم فضل را هیچ نمی‌شناسم و خوشحالم که با ایشان و مقالات شان آشنا شدم و آموختم.

در همین ارتباط یکی دومورد موضوعاتی را پیدا کرده ام که در ارتباط فوت و دفن علامه سید جمال الدین افغانی در ترکیه قبل از انتقال جسد وی به کابل است.

یک نویسنده هندی بنام پنکاج میشر در یک کتاب بنام " از ویرانه های امپراتوری - روشنفکرانی که آسیا را دوباره ساختند"

[From the Ruins of Empire: The Intellectuals Who Remade Asia](#)

<https://www.amazon.com/gp/search?index=books&linkCode=qs&keywords=9780374249595>

قسمت دوم این کتاب را به سید جمال الدین افغان و فعالیت ها و مفکوره ای وی تخصیص داده است و در مورد فوت و قبر سید جمال الدین افغان یک قسمت از خاطرات یک ملیونر امریکائی بنام چارلز ریچارد کرین Charles Richard Crane را نقل کرده است که این ملیونر نوشته است که وی در سال 1924 قبر سید جمال الدین افغان را در قسطنطنیه جستجو کرده و یافته است و بر روی آن یادگاری ساخته است. بعد از کمی جستجو معلوم شد که خاطرات چارلز ریچارد کرین در پوهنتون کلمبیای نیویارک با تمام اسناد زنده گی وی موجود است اما چاپ نشده است. معلوم شد که چارلز ریچارد کرین یک ملیونر بسیار متنفذ و با قدرت بوده است و امروز هم یک انیستوت مشهور سیاسی در واشنگتن Institute of Current World Affairs موجود است که وی بنا کرده بود. اگر سوانح وی دیده شود معلوم میشود که بنا به مواضع ضد ایجاد اسرائیل و علاقه به مسلمانان این شخص مشهور نشده است و حتی خاطرات وی نشر نشده است. چارلز ریچارد کرین در سال های ختم جنگ جهانی اول در ترکیه بود و حتی یک کمیسون را به امر رئیس جمهور امریکا رهبری میکرد که پیشنهادات دیگری داشت به غیر از آن نقشه های جغرافیائی که در کنفرانس پاریس حاصل شد. در هر صورت خاطرات چاپ نشده چارلز ریچارد کرین، انستیتوت روابط بین المللی معاصر، صفحه 288-89. کرین می نویسد که زمانی که وی در استانبول بود با یک جوان "عالی" افغان بنام عبدالرحمان آشنا میشود.

" برای مدت های زیادی من برای یافتن یک مسلمان واقعاً با عظمت دنیا را جستجو میکردم مگر موفق نشده بودم. اما در هر جا میشنیدم " هی هی تو باید یک نسل پیشتر اینجا میبودی، وقتی که سید جمال الدین افغان زنده بود." و من همیشه آرزو دارم قبور آن اشخاصی را زیارت کنم که تاثیرات عمیقی در زنده گی بشریت گذاشته اند، بناءً تصمیم گرفتم که قبر سید جمال الدین افغان را جستجو کنم. عبدالرحمان شدیداً از این موضوع خوشحال شده بود که من به هموطن وی قدردانی و توجه میکنم و به من گفت که او هم در این مورد خواهد کوشید تا قبر هموطنش سید جمال الدین افغان را پیدا کند.

سال ها قبل وقتی من در سان رومیو بودم، آخرین سلطان ترکیه در سان رومیو در تبعید زنده گی میکرد. او به من گفته بود که سید جمال الدین افغان معلم خانگی وی بوده است و او میداند که سید جمال الدین در منطقه چیسلیس که در اطراف قسطنطنیه است وفات کرده است و در حوالی آنجا دفن شده است.

عبدالرحمان داوطلب شد که این قبرستان را بیابد و ما تمام قبرستان های منطقه چیسلیس را از اول تا آخر دانه به دانه گشتیم و قبر سید جمال الدین افغان را نیافتیم. هیچکسی از اشخاصی که در اطراف این قبرستان ها کار میکردند حتی نام سید جمال الدین افغان را نشنیده بودند.

در یکی از این روز ها یک شیخ پیر با لنگوته سبز آمد و به ما گفت: " شنیده ام که شما در جستجوی قبر سید جمال الدین افغان هستید؟"

د پانیو شمیره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولی

من جواب دادم: "بلی من مدت زیادی هستم که در جستجوی قبر سید جمال الدین افغان هستم مگر متعجب هستم که شخصی با آن همه عظمت در پایتخت خلافت زنده گی میکرد و هیچکس نمیداند که وی در کجا به خاک سپرده شده است." شیخ گفت: "پدر من یک زمانی شیخ وی در بلخ بود و بعداً وقتی سید جمال الدین افغان از قاهره به قسطنطنیه آمد سیدجمال الدین افغان شیخ من بود و من با وی بسیار نزدیک بودم. بدبختانه وقتی وی وفات کرد من در شفاخانه بستر بودم و جسد وی در قبر تنها به وسیله جوالی های قبرستان گذاشته شد. قبرستان در چیسلیس است و اگر شما بخواهید من با مسرت شما را به آنجا برده میتوانم."

و وقتی ما به قبرستان رفیم، شیخ به ما گفت که "هیچ نشانی مشخص و سنگی بر قبر سیدجمال الدین افغان گذاشته نشده است و من آن وقتی که برای اولین بار به دیدار قبر سید جمال الدین افغان آمدم قبر را بر اساس خط بین دو درخت نشانی کرده ام."

و ما به آن دودرخت رسیدیم و بعد از سنجش موقعیت ما به یک قطعه خورد زمین رسیدیم که بکلی با سطح زمین هموار بود؛ اینجا جایی بود که یکی از برجسته ترین مفکران مسلمان تاریخ مسلمانان در آن دفن شده بود."

روایت بالا در مورد به خاک سپاری و قبر علامه سید جمال الدین افغانی، یک روایت دیگری است که میتواند مورد تحقیق و رد و یا استناد مورخان و محققان قرار بگیرد. ظاهراً این روایت با روایت مرحوم غبار که به نظر من بعد از علامه فیض محمد هزاره بهترین مورخ معاصر افغانستان بوده است، در تضاد قرار دارد و شباهت زیاد به روایات دیگری دارد که در مورد موجودیت یک تعداد محدود اشخاص کارکنان قبرستان در ترکیه نزدیک تر است. اما این به این معنی نیست که این روایت منحصراً حرف آخر شناخته شود. مطالعه و تحقیق بیشتر شاید در آینده اسناد و شواهد دیگری را کشف نماید که موضوع به طرز دیگری تحلیل شود. مقصد از تحقیق و مطالعه علمی و عینی در این است که موضوعات بر اساس اسناد و شواهد بیطرفانه و منطقی برای تعبیر یک موضوع به کار برده شود. به امید این که این سند برای دوستداران مطالعه ای این موضوع و محققان و نویسندگان محترم مفید واقع شود.

د پانیو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښکلی. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپیکنی د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په ځیر و لولئ